

DELAVSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 1. Naročnina: celoletno Din 36.—, mesečno Din 3.—. Oglasi po ceniku. — Izhaja vsako soboto zjutraj.

Nauk procesa proti vodjem boljševizma.

V soboto se je končal slovit proces proti trockistom v Moskvi, v nedeljo zjutraj pa se je zaključil z zadnjim aktom te drame: 13 obtožencev so postavili ob zid ter jih postrelili, trupla pa so zakopali na takih mestih, da nihče ne bo vedel za njihove grobove. Edino dva izmed glavnih obtožencev — Radek in Sokolnikov sta ušla zaenkrat smrti ter sta bila obsojena vsak na deset let prisilnega dela. Tako se je sedaj končal drugi moskovski boljševiški proces, v katerem je Staljin obratunal z novo skupino svojih nasprotnikov in bivših svojih najzvestejših sodelavcev. Razgalil je pred vsem svetom strahovito gnolbo najvišjih funkcionarjev boljševizma, voditeljev mednarodne boljševiške revolucije, ki so jih naši komunisti častili in slavili še do nedavnega kot prave malike. V resnici pa so bili to

banda najgnusnejših zločincev.

ki bi povsod drugod na svetu spadala v najhujšo ječo, edino v boljševiškem raju se je lahko povzpela na vrhunec ter je skoraj dvajset let vladala in gospodovala nad stotimilijonskim ruskim narodom. Ves svet je ostrmel, ko je čital priznanja obtožencev in dokaze, ki jih je državni pravdnik zbral proti njim ter jim jih v svojem govoru vrgel v obraz. Kaj takega bi bilo na vsem svetu nemogoče, da bi se vrhovni voditelji države in stranke čez noč pretvorili v kolodvodje

roparjev, požigalcev, vohunov in podležev.

Le v komunizmu je to mogoče, le tam se lahko najbolj zločinski elementi povzpnejo na najvišja mesta. Ljudje, ki jim je bila izročena usoda največje države na svetu, so v resnici vohunili za največje sovražnike te države, za Japonce in Nemce, tem so prodajali vojaške in državne skrivnosti, z njimi so se zvezali, da bi svojo državo razkosali samo zaradi tega, da bi lahko znova v njej učvrstili svoje stolčke, ki so se jim nekoliko začeli majati! Vse to razdiralno delo je vodil »oče ruske revolucije« žid Trocki iz inozemstva, kamor se je pred leti zatekel. Da bi se zopet povzpela na nekdanje mesto, je bil pripravljen pahiti državo in ves svet v krvav metel. Sam Radek, ki je še pred nekaj tedni pisal visokodoneče patriotične članke v glavnih komunističnih glasilih, je na procesu priznal, da je vzdrževal zveze z zastopniki drugih držav ter je delal po navodilih Trockega, da bi se izzvala vojna med Nemčijo in Rusijo, ki naj bi povzročila padec režima in raztrganje Rusije na kosce. Pa ne samo špijonaža, tudi zločinstvo najhujše vrste je bilo obtožencem v dosegu njihovih ciljev dobrodošlo orožje.

„Voditelji delavstva“ — so pobili tisoče delavcev.

Obtoženec Knjazev je priznal, da so trockisti leta 1934. povzročili širom Rusije 1500 železniških nesreč, leta 1935. pa celo 2000 nesreč s svojim sabotažnim delom. Knjazev, ki je bil vrhovni vodja sovjetske železniške uprave, je sam osebno povzročil 15 železniških katastrof. Na tisoče in tisoče žrtev med železničarji in delavci so zahtevale te nesreče, veliko vojaških transportov je zletelo v zrak, po vsaki nesreči pa so dali pravi povzročitelji teh katastrof streljati nedolžne strojevodje in železničarje, češ da so oni s svojo nepažnjo zakrivil nesrečo! Obtoženec Ratajček, bivši načelnik sovjetske kemijske industrije, je priznal, da je povzročil nešteto nesreč in katastrof v tovarnah, ki so mu bile podrejene. Zopet so tisoči delavcev plačali zločinstvo trockistov s svojim življenjem, ker so pri takih katastrofah poginili pod ruševinami. Vse te katastrofe so povzročili trockisti po navodilih japonskih špijonov, ki so plačevali za vsak atentat po 35.000 rubljev.

Židovska sodrga hoče samo vladati!

Vsi obtoženci so bili — židje! Nad vse čudno je to, odkod se je vse na svetu nabrala ta tolpa židovskih stremuhov z imeni Sobelsohn, Lenz, Tamm, Grace,

Hitlerjev govor.

Minulo soboto je imel nemški državni poglavar Hitler v parlamentu dolgo napovedan govor, s katerim je objasnili cilje in smernice nemške zunanje politike. V uvodu svojega govora je naglašal velik pomen narodno-socialistične revolucije za nemško državo ter našteval vse pridobitve, ki jih je Nemčija od te revolucije imela. Predvsem je pokazal na napredek nemškega gospodarstva in na padec brezposelnosti. Nato je govoril o narodno-socialistični ideologiji, ki je zavrgla marksistično in liberalno pojmovanje človeka ter postavila na njegovo mesto narodno skupnost. Ostro je napadal tudi židovstvo. Nato je prešel na zunanje politična vprašanja ter izjavil, da preklicuje slovesno nemški podpis na mirovni pogodbi ter izsiljeno izjavo, da je

svetovno vojno zakrivila Nemčija. Nemčija je danes popolnoma enakopravna drugim državam ter je šele sedaj pripravljena lojalno sodelovati z drugimi narodi. Nemčija si je pridobila v svetu mnogo prijateljev in ni res, da je osamljena. Med Nemčijo in Francijo ne obstoja več nobena sporna točka. Nemčija stremi predvsem za gospodarskim sodelovanjem z drugimi državami. Polemiziral je potem z angleškim zunanjim ministrom Edenom ter zagovarjal zvezo proti boljševiški nevarnosti, proti kateri se mora boriti vsa Evropa. Zahteval je tudi vrnitev vseh kolonij Nemčiji, ki jih je v vojni izgubila. Končno je zahteval preureditev Zveze narodov, ker bi Nemčija le pod tem pogojem v njej sodelovala.

V Moskvi pripravljajo še tretji proces.

Komaj so postrelili v ječah moskovske GPU trinajst obsojencev iz takozvanega drugega boljševiškega procesa, že se vršijo priprave za tretji proces, ki bo spravi preostale najvišje boljševiške poglavarje pred sodnike in pred puške cevi. V tem procesu bosta igrala glavno vlogo bivši predsednik ruskih sovjetskih republik Rikov ter znani ideolog komunističnih nauk Buharin. Oba se nahajata že dolgo v ječi. Baje pa pride na zatožno klop tudi zunanji minister Litvinov (žid, prej se je pisal Finkenstein). Njegovo ženo so že aretirali, on pa se nahaja pod policijskim nadzorstvom, odkar se je vrnil iz Zeneve, kjer je zastopal Rusijo na zasedanju Zveze narodov. Aretirana je tudi vdova pokojnega Lenina, ki se bo tudi pri tretjem procesu zagovarjala. Kot glavni priči bosta nastopila v procesu, ki bo meseca aprila, Radek in Sokolnikov, ki sta bila sedaj obsojena samo na 10 let ječe. Sedaj je jasno, zakaj ju niso ustre-

lili z drugimi obsojenci vred. Oba hočejo še enkrat izrabiti, ker so videli, kako sta rala vse priznala. Najbrže ju čaka oba krogla šele po tretjem procesu, s katerim se bo Staljin rešil končno vseh Leninovih sodelavcev, ter bo od cele stare boljševiške garde ostal popolnoma sam — in najbrž tudi osamljen.

Od stare Leninove garde je na vodilnem mestu še komisar za vojno in morinarico Vorosilov. Vrhovni poveljnik sibirske armade general Blücher je baje že določen, da prevzame vojni komisarjat. Z Vorosilom bo izginil zadnji Leninov general iz sovjetske armade.

Dosedaj so pripeljali v Moskvo sto mladih inženjerjev, ki so obtoženi, da so sodelovali s Trockim. Obenem se vršijo v Moskvi tudi že velike priprave za proces proti 34 Nemcem, ki so sovjetski državljani in so se naselili pred sto leti v Rusiji. Tudi te dolgi sovjetski režim trockizma.

Strahote ameriške povodnji.

Iz ameriškega poplavljenega ozemlja prihajajo vedno nove strahotne novice. Ogromna pokrajina ob reki Ohio je še vedno pod vodo, ki je mestoma tako visoka, da lahko pristajajo parniki ob VI. nadstropju hiš v mestih. Vendar je sedaj začela povodenj v gornjem toku reke počasi padati, pač pa je sedaj nastopila silna nevarnost za dolino veletoka Mississippi, v katerega se Ohio izliva. Mississippi je obdan z ogromnimi jezovi, ki zaenkrat še vzdržujejo vodni pritisk, vprašanje pa je, če ne bodo popustili. Katastrofa bi bila v teh pokrajinah še strašnejša, kakor ob reki Ohio. Okrog narastlega Mississippija je ogroženih

nad 1 milijon ljudi, katere sedaj z vso naglico spravljajo na varnejša višja mesta. Obenem popravlja in utrjuje nasipe na stotisoče ljudi, pomaga jim pa vojaštvo. Ob reki Ohio je povzročila povodenj nad eno milijardo dolarjev škode. Dosedaj so spravili iz vode okrog 500 mrljev. V poplavljenih krajih so začele razsajati kužne bolezni, zlasti med onimi ljudmi, ki so se rešili na višje ležeče predele, ki sedaj kakor otoki štrle iznad vode. Vojaška letala jim prinašajo hrano in zdravila, šotore in obleko, vendar je vse to nezadostno, ker morajo uživati umazano in okuženo vodo, radi česar se epidemije med njimi naglo širijo.

Naročajte „DELAVSKO FRONTO“!

Fürstenbein, Fischmann, Lifschütz in kako so se že vse imenovali ter si v Rusiji nadela pristna ruska imena Radek, Pjatakov, Muralov, Ratajček, Sokolnikov itd. Kar naenkrat jih je revolucija vrgla na površje ter so zavladali mogočnemu narodu, na oblasti so se pa obdržali z nepopisnim terorjem, katerega so znali organizirati do skrajnih podrobnosti. Še nikoli ni bilo človeštvo priča takih podlosti, rafiniranosti in neznačajnosti, kakor se je pokazalo pri voditeljih komunizma v Rusiji. Vse njihovo življenje predstavlja samo celo vrsto izdajstev, vse njihovo delo svedoči samo o popolni moralni nizkosti.

Nauk moskovskega procesa.

Proces proti trockistom v Moskvi je za človeštvo dragocen nauk. Strelji, ki so končali trinajst nizkotnih življenj, niso bili zastoj ter bodo še dolgo odmevali po svetu. Pokazalo se je sedaj dovolj nazorno, kaj je boljševizem in kedo ga predstavlja. Moskovski proces pa s temi strelji še ni zaključen. Ruskemu narodu še sedi na vratu dovolj židovskih izvržkov človeške družbe, dovolj rabljev, ki bodo

tudi še morali priti na vrsto. Tudi večina teh, ki so vodili proces proti trockistom, spada na zatožno klop s samim Staljinom vred. Tudi Staljin ima takšno temno preteklost, kakor njegovi tovariši, ki jih je dal sedaj postreliti. Tudi on je bil svoječasno navaden cestni ropar, ki je plenil banke in pošte ter pri tem ubijal ljudi. Tudi ruski zunanji minister Litvinov, ki se je prej pisal Finkenstein, je sedel pred vojno v Parizu zaradi bančnega ropu in tatvin. Vsi ti izkoriščevalci ruske države so ljudje brez domovine, brez domovinske ljubezni, brez značaja in vesti, ki so izrabili gesla komunizma, da so se povzpeli na oblast in ki sedaj skušajo zrevo-lucionirati s komunizmom ves svet, da se na tej oblasti obdržijo. Naši komunisti in marksisti pa so kakor bedaste ovce, ki slepo drivijo za bando mednarodnih židovskih roparjev in izdajalcev. Daleč so padli ti naši marksisti, vendar upamo, da jim bo proces, ki se je vršil v Moskvi in o katerem je »Delavska politika« ter ostalo naše marksistično časopisje za čudo malo ali skoraj nič poročalo, končno razsvetlil glavo ter jim razgalil rdeče malike, ki so jih dosedaj oboževali.

Težave strojevodij in kurjačev.

Najtežavnejšo in najbolj odgovorno službo opravljajo pač železniški strojevodje in kurjači. Železniška uprava zahteva od njih, da vršijo svojo službo z največjo točnostjo ter se z vso natančnostjo držijo predpisov glede strogega varčevanja. Pri teh predpisih pa so naši strojevodje in kurjači pravi reveži, kar najlepše svedoči sledeč primer: Pred leti je bil na Pragerskem vsakemu tovrstnemu vlaku, ki je vozil proti Ponikvi, priklopljen rezervni stroj, ki je pomagal vlak potegniti preko Lipoglavskega klanca. Ta rezervni stroj je sedaj ukinjen, od strojevodij in kurjačev pa zahtevajo, da kljub teži spravijo vlak čez klanec. Če sedaj stroj preveč kurita, morata plačati kazen, ker porabita preveč premoga, ako pa toliko ne kurita, se jima vlak ustavi, za kar sta tudi kaznovana. Tak nevarni položaj teh uslužbencev bi železniška uprava morala olajšati, ker čudežev ubogi železničarji ne morejo delati.

Protestni shod lesnega delavstva v Soteski.

V nedeljo, dne 31. januarja 1937 se je vršil protestni shod lesnega delavstva, ki ga je sklicala podružnica ZZD v Soteski na Dolenjskem.

Povod protestu je dala občina Toplice, pod katero spada Soteska. Občinski odbor je namreč sklenil na svoji seji dne 25. januarja, da se spusti v ločena pogajanja z veleposestnikom Auerspergom v pogledu razlastitve njegovih gozdov. Tak sklep pa bi bil v škodo občini, še bolj pa delavstvu. Zadeva je namreč ta: Pri razlastitvi Auerspergovih gozdov se je pustilo Auerspergu mesto zakonito določenih tisoč hektarov še 5300 ha. Kako je to bilo mogoče, je stvar oblasti, da preišče. Sedaj pa gre še za 4300 ha. Dve tretjini prizadetih občin se je pa izjavilo za pogajanja. Veleposestnik pa najbrž v teh pogajanjih za sebe ni videl koristi, pa je stavil občinam ponudbo, da če se one mirno pobotajo, jim podari vsaki 270 ha gozda. Na prvi pogled izgleda to velikodušno in je zapeljivo ter je samo iz tega vidika razumljivo, da je občina Toplice takoj zagrabila za to ponudbo.

Naravno pa je, da je delavstvo moralo dvigniti svoj glas. Ker če bi se razmere v Soteski povrnil v stanje pred razlastitvijo, potem bi bili vsi delavci ob kruhu. Na drugi strani pa je točno, da občina ne bi mogla nadomestiti s tistimi 270 ha gozda na drugi strani povzročene škode.

Shod se je vršil in je bil dobro obiskan. Poročilo je podal za centralo ZZD tov. Cvikelj, ki je v polurnem govoru razčlenil in objasniti tudi ono, kar se drugače smatra za »med vrsticami«. Navzoči so pazno sledili izvajanjem in tudi vidno dokazali, da razumejo položaj. Zborovalci so pozvali, oziroma naprosili tudi č. g. župnika za udeležbo. Č. g. župnik je v kratki, a stvarni in utemeljeni izjavi pritrdil pravilnemu stališču delavstva in ZZD. Za njegove besede so mu bili zborovalci vidno hvaležni. Po pojasnilih g. ravnatelja Vrtačnika so bile sprejete naslednje resolucije:

Delavstvo, zbrano na protestnem shodu, sklicanem po »Zvezi združenih delavcev«, podružnici v Soteski, dne 31. januarja t. l., najodločneje in soglasno protestira proti sklepu občinskega odbora z dne 25. januarja 1937, s katerim se je izjavil za ločena pogajanja v zadevi razlastitve Auerspergovih gozdov. Ker je ta izjava občinskega odbora naperjena proti narodno-gospodarskim interesom sploh in še posebej proti interesom delavstva, zaposlenega v industrijskih obratih za izkoriščanje razlaščenih gozdov, zahteva, da občinski odbor prekliče na omenjeni seji storjeni sklep.

Dalje je zbor sprejel soglasno tudi naslednjo resolucijo:

1. Razlasti naj se gozdno veleposestvo Auersperg brezkompromisno, točno po določilih zakona, tako, da se mu pusti samo po zakonu določenih 1000 ha.

2. Pri dosedanjem razlastitvenem postopku se je kršil zakon. Izsledijo naj se krivci ter se po zakonu strogo kaznujejo.

enem pa dali nadaljne smernice za uspešnejše delovanje.

Kot delegat iz Maribora se tovarišu tajniku v imenu vseh še enkrat zahvaljujem za trud, katerega je imel. Z inicijativo, katero nam je dal, gremo na delo z še večjim veseljem, spominjajoč se lepega večera, kateri nam ostane v trajnem spominu!

Mariborčan.

Vavta vas. V nedeljo 31. januarja popoldne se je vršil razgovor naše organizacije. Pri tem razgovoru se je marsikaj objasnilo, kar bi drugače spalo ali pa celo zaspalo. Pri nas so razmere za delavstvo dokaj trpke. Ravno v soboto 30. januarja je podjetje Pavlin odpustilo okrog 30 delavcev, upajmo, da bo izjava držala, namreč, da je odpust samo začasen. Pri podjetju Kunstl pa je bil odpuščeno tov. Jenko. Ta odpust pa bo mogoče še povzročil, da bo koga glava bolela. Sicer pa so pri nas marsikatero pomanjkljivosti in bo treba še dela. Upamo pa, da bo naša organizacijska zavest premagala še tudi to!

Iz napada in vrst.

Z nedavne konference jugoslovanskega katoliškega zbora škofov je bil izdan skupni pastirski list, v katerem se škofje kot duhovni voditelji našega katolicizma izrekajo proti marksizmu in liberalizmu ter njunim sorodnim stremljenjem in zahtevajo izvedbo korporacij. To je gotovo vse pozornosti vreden dogodek, posebno še za mlado in dosledno krščansko strokovno gibanje, ki prav tako hoče gospodarstvo, urejeno v delovnih skupnostih, korporacijah. Ta gesta jugoslovanskega episkopata pomeni za nas na vsak način močno moralno oporo, katero nam daje prav v osrednji sporni točki. Tisti, ki niso hoteli razumeti papeža in so prosili škofe za avtoritativne izjave, sedaj te izjave imajo.

Naši liberalci ter marksisti, predstavniki stare dobe, in rdeči revolucionarji, so postali kajpak pozorni ob pastirskem listu episkopata. Prišel jim je prav kot gladnemu psu mastna kost. Takoj so zavpili: »Poglejte, škofje hočejo korporacije, hočejo fašizem!« Kot vedno, tako tudi v tem primeru združeni brezbožniki niso poiskali v pastirskem listu tistega, kar mora iskati vsak vernik, namreč moralne nauke svojih najvišjih duhovnih pastirjev, ampak so pograbili za tisto, kar jih najbolj boli in s čimer upajo vzbuditi med zdemagogiziranim delavstvom in občinstvom največ ogorčenja proti Cerkvi. Psotka »fašist« pa posebno Slovence tako neprijetno zveni v ušesih radi bližine Italije, da so se je morali poslušati.

Naši nasprotniki vseh barv vedo, da je vsak katolik v toliki meri proti fašizmu kot je proti komunizmu. Saj sta si oba imena enaka v teptanju človeške svobode in dostojanstva. Oba omejujejo svobodo osebnega kretanja ter udejstvovanja, oba sta izrazita nasprotnika demokracije. Oba sta do krščanstva strupena. Razlika med njima je samo ta, da marksizem vedno in v vsakem času izpoveduje svojo borbo proti Bogu in vesoljni Cerkvi, fašizem pa v opoziciji govori, da je za krščansko državo, ko pa pride na oblast, pozabi, kar je propovedoval in veže Cerkvi roke, jo preganja po komunističnem vzorcu ter uvaja izprijeno poganstvo. V gospodarstvu pa hoče biti komunizem edino mero dajen, edini gospodar, fašizem pa mu več ali manj sledi in se omejuje na uvajanje »stanovščine« na političnem polju, kjer izvaja enako kot komunizem tiranijo.

Kristjani čutimo, kje je danes težina krize. Ni v politiki, je v gospodarstvu. Zato hočemo v gospodarstvu nov red namesto sedanjega nereda. Po delovnih skup-

nostih urejeno gospodarstvo naj ne bo pod komando države, temveč naj bo avtonomno vodeno. V njem naj sodelujejo z enakimi pravicami podjetniki in delavci. To sodelovanje naj odpravi sedanje razredno sovraštvo in gonjo ter prerivanje nasprotnih si razredov. Kapital in delo naj bosta soudeležena pri vodstvu proizvodnje sorazmerno in odgovarjajoče važnosti vsakogar. Krščanski strokovničarji še posebej zahtevamo, da mora priti nov red v demokracijo in da mora v demokraciji tudi ostati, ker bo gospodarstvo samo urejeno po demokratičnem principu in ne po sedanjem načelu prevlade, diktature posedujočih nad delovnimi sloji.

Nasprotniki Cerkve vedo, da bi nove razmere marsikaj odpravile, da bi na eni strani odpravile izkoriščanje delavstva, na drugi strani pa razredni boj in marksistično hujskanje. Zavedajo se, da pomeni proglas škofov poziv vernim katolicanom, da uredijo in razčistijo svoje vrste za bodoče naloge in borbe ter zmago. Zato so opozorili na to svoje pristaše. Nas liberalno in marksistično beganje le veseli. Potrebno pa je, da tudi mi svoje storimo in ustvarjamo veliko akcijo, ki jo je začel pri nas Evangelist Krek in jo mi nadaljujemo v svojih krščanskih strokovnih organizacijah.

Velenje. Dne 24. decembra je bil priobčen članek iz Velenja kot nekako celotno poročilo o delovanju JRZ. Mi vsi kot člani organizacije in mnogo drugih, smo bili veseli, da vsaj ob koncu leta nekaj zremo ali slišimo, kaj se je zgodilo dobrega ali slabega za nas, pred vsem za rudnik Velenje. Uvideli smo, ko bi naše organizacije ne bilo, bi ne imeli boljše bodočnosti pred seboj, tako pa vidimo uspehe dela stranke ter delo sedajne vlade. Vsa zasluga gre vladi, dr. Korošcu ter dr. Kreku. Brez teh dveh bi ne mogli beležiti nobenih uspehov. Uspešno delo zelo boli naše marksiste. Če se pri nas ničesar ne doseže, kritizirajo na vse pretege, češ, da je slabše kot kdaj prej, če pa se pokažejo uspehi, so pa tako nevoščljivi, da kar vse pokas od jeze. Čeprav bodo tudi oni deležni naših dobrot, ni to nič vredno in hočejo zanikati vsak naš uspeh, rekoč, da je to prišlo vse od drugod. Tako se vršijo napadi v »Delavski politiki« do danes že šestokrat. »Delavska fronta« ni do danes nikogar napadla in tudi ni odgovarjala na napade, ker so bile vse skup same prazne fraze, ki nimajo ne glave, ne nog in je najbrž dopisnika precej glava bolela, ko je take bedarije pisal.

Senovo-Rajhenburg. Zastoj se trudijo zidati, ako Gospod hiše ne zida. Ob ta naslov uvodnika v »Delavski front« z dne 9. januarja t. l. so se senovski marksisti obregnili in pravijo v »Delavski politiki«, da se ne bi spuščali v polemiko z avtorjem uvodnika, ako ne bi bil v nasprotju z njihovim delom. Hvalijo se, da imajo na Senovem močno, zavedno in razredno organizacijo, obenem pa priznajo, da imajo tudi rudarji še drugo organizacijo in to je naša podružnica ZZZ, da pa smo jo s pomočjo nekaterih nezavešanih brezposelnih ustanovili. To jim pa zdaj ne gre v glavo. Tolažijo se s tem, češ, saj so samo štirji zaposleni in bi bilo to za nje čisto lepo, ali žalibog da dotični organizirani rudar pri JRZ, dopisnik »Delavske politike«, je o stanju naših aktivnih članov presneto slabo podučil. Njemu, ki ga vsi dobro poznamo, ne bomo preveč zamerili, saj itak še nikoli ni imel veliko vpliva pri senovskih rudarjih. Boli jih najbolj to, da smo sedaj ravno pred volitvami v delavske institucije ustanovili podružnico ZZZ, kateri načeljuje č. g. b. s. T. in da zato rudarji ne gredo vanjo. Bodite vi rdečkarji brez skrbi, naša organizacija stoji na krščanskih načelih in to mi javno povemo. Naši brezposelni člani potemtakem pri vas niso

več ljudje, to si bodo že dobro zapomnili. Ob enem so pa našemu g. banskemu svetniku zelo hvaležni, da so v njem našli duhovnega voditelja, ki jim vedno v njihovem težkem položaju priskoči na pomoč in je z odločnim nastopom pri oblasti izposloval različne podpore, bodisi v nakazilih za javna dela ali drugače. Glede sestave naše liste za bratovsko skladnico vas rdečkarje tudi nikar nič ne skrbi. ZZZ podružnica na Senovem bo vložila lastno listo, na kar naše člane opozarjamo, pa tudi ostale, ki še iz različnih vzrokov niso pri nas organizirani. Naš odbor bo s podvojeno silo delal za poštenost in pravičnost.

Popravimo zamujeno!

Slovenija je skoro izključno katoliška dežela. Katoliška ne samo po veri svojih prebivalcev, temveč tudi po njihovi orientaciji. V Sloveniji je bila in je najmočnejša katoliška prosvetna organizacija, najmočnejše je združništvo ter stranka katolikov. Slovenija je bolj katoliška kot pa je to republikanska Avstrija ali kaka druga katoliška dežela.

Če upoštevamo vse to, se nam mora čudno zdeti dejstvo, da med našim slovenskim delavstvom ne prevladuje krščanski nazor, da ne prevladuje krščanska strokovničarska smer. Nekateri mislijo, da je marksistična demagogija in privlačnost njenih gesel tisto, kar je zbralo skoro polovico slovenskega delavstva v marksističnem taboru. Toda, kako pa to, da prevladuje krščanska strokovna organizacija na Nizozemskem, kjer imamo opravka s prav istim marksizmom? Vzroki za našo slabost bodo torej neke druge.

Slovinci smo podcenjevali in še podcenjujemo važnost strokovne organizacije. Že sam delavec in nameščenec ne vidi v strokovni tiste organizacije, ki je zanj potrebna in se ne zaveda, da je pripadnost strokovnemu gibanju zanj tako nujna kot je nujna pripadnost k državnemu ter cerkvenemu občestvu. Država je tu zato, da brani človeka kot osebnost in mu zagotavlja obstoj, Cerkev ga vodi do nadnaravnih ciljev in pozemeljskega življenja, strokovna organizacija je pa zato tu, da brani in ščiti delavca kot delojemalca. Strokovna organizacija ščiti delo ter delavca, bojuje se za zboljšanje razmer, v katerih se naj gibljeta ter uspevata. Nobena druga organizacija nima silne ali enake naloge kot jo ima strokovna. Tega bi se moral v prvi vrsti zavedati vsak delavec in nameščenec. Ko bi mu bilo to v krvi, bi naše krščansko strokovno gibanje cvetelo vse drugače kot pa cvete.

Marksistom je strokovna organizacija ošišče, okrog katerega se vrtil vse njihovo gibanje in iz katerega črpajo vse svoje sile. In je prav tako. Poklicna, stanovska vprašanja so za vsakogar najvažnejša. Zato so tudi najvažnejše stanovske organizacije, ki se pečajo po svoji poznanosti s temi vprašanji. Zato mora tudi biti strokovna organizacija delavcu kot nameščencu središče njegovega zanimanja, predmet njegovih največjih žrtev. Kdor hoče podpreti prizadevanje, da se uveljavi krščanska načela v stanu, mora podpreti z vsemi silami strokovno organizacijo, ki hoče udeležiti ta načela, mora se ji priključiti. Če bomo krščansko misleci delavci in nameščenci tako delali, bomo razširili, okrepili in zjeklenili svoje organizacije, svojo Zvezo združenih delavcev. Le po tej poti smoteno hodeč bomo prišli do tega, da bomo postali v delavskih vprašanjih in v boju za delavske koristi silnejši in požrtvovalnejši od mar-

ksistov, da jim bomo iztrgali prvenstvo v delavskih vrstah.

Zaenkrat žal še nismo tako daleč. Smo predobri in preširokogrudni. Za vse se radi zanimamo, povsod bi radi delali, vse bi radi izvršili. Povsod mislimo, da smo potrebni, potrebe dela pri strokovni organizaciji pa se navadno najmanj zavedamo. Po žrtvah, ki jih imamo za druge, manj svoje in manj važne organizacije, odmerjamo tudi žrtve za strokovno organizacijo. To ne more imeti dobrih posledic. Vzajamo se v polovičarje. Zato pa tudi nismo sigurni nastopa kot bi to morali biti. Naša strokovna organizacija pa se ne razvija z istim poletom in elanom kot bi se morala. Vojska polovičarjev nikdar ni zmagovala. V tem se moramo temeljito spremeniti. Postati moramo celi krščanski strokovničarji in samo strokovničarji. Naša glavna skrb naj bo namenjena strokovni organizaciji. To velja posebno za funkcionarje, ki se morajo popolnoma posvetiti stanovski organizaciji. drugod pa delati le v toliko, kolikor dopušča možnost in čas. Če pa le moremo, odstopajmo delovna mesta drugod tovarišem, ki niso zaposleni v strokovni. Čim višje kdo stoji v organizaciji, tem bolj mora izvajati to načelo, ker bo le tako njegovo sodelovanje res v korist delavski organizaciji.

Pregled večjih mezdnih gibanj v posameznih strokah v letu 1936.

Rudarstvo

Rudniki TPD. Strokovne organizacije so odpovedale kolektivno pogodbo. Koncem avgusta je bil osvojen sporazum na novo kolektivno pogodbo. Ves mezdni pokret se je izvedel v najlepšem redu in so bili predvideni uspehi v glavnem doseženi.

Od 24. marca do 7. aprila je staval 56 delavcev rudnika Stanovsko radi neizplačanih mezd.

Kolektivne pogodbe urejajo delavne odnose za 93% (približno 7000) rudarskih delavcev.

Stavbinska stroka

Nobene stroke ni prizadela kriza tako težko, kakor ravno stavbinsko. Skoro polovico stavbinskih delavcev je zaposlenih po 4 mesece v letu. Zato ni čudno, da je bila ponudba delovnih moči v tej stroki ogromna in da so delodajalci zato tudi lahko pritiskali plače stavbnih delavcev tako nizko. Vse to je ustvarjalo med stavbinskim delavstvom težko razpoloženje, posebno še, če vzamemo, da je največ delavcev v tej stroki zaslužilo 1.40, 1.70, 2.—, 2.40, 2.80 in le 13% delavstva 3.50, zaslužki nad 4.— in 5.— Din so bili pa že velike izjeme. Eksistenčni minimum stavbinskega delavca-samca bi bil po podatkih zagrebškega indeksa pri 10-urnem delu 3.68 Din. Toda, če so stavbinski delavci letno zaposleni le po nekaj mesecev, znaša zaslužek razdeljen po indeksu komaj 300 do 350 Din mesečno, oziroma 10 do 12 Din dnevno. Če mora delavec pri plači 1.40 Din, vzdrževati še družino, se ga mora polastiti obup.

Dne 29. maja je bila prva razprava o kolektivni pogodbi za stavbinsko delavstvo v Ljubljani. Po stavki, katere se je udeležilo 2400 ljubljanskih delavcev in ki je trajala 7 dni, je bila sklenjena 5. junija

René Bazin

11

Žito poganja.

Roman.

Po stoštiriinpetdeseti izdaji prevedel Viktor Čokan.

Toda pred njim se je pokazala Marijina slika, slika nezadovoljne, razžaljene in nikdar njemu nasprotujoče Marije; zbal se je zadnje zapušenosti, nato je pogledal tega pričakujočega, nekoliko nagnjenega človeka, katerega oči so se bleščale zaradi mladostne nemirnosti; začutil je sočutje do tega, ki si je, kakor on s težavo služil kruh v gozdu, na travnikih, pri pšenici, podoben pticam in kakor oni menjajoč skedenj z letnimi dobami.

— Liré, jaz te ne bi izbral, ker pravijo, da si zapravljiv.

— Gospod Kloké, jaz ne pijem...

— Mogoče res ne piješ, toda rad zapravljajš; drugim plačuješ pijačo in igraš; treba se ti bo urediti. Poslušaj: Če Marija res tako misli, kakor praviš, ji ne bom nasprotoval niti najmanj. Zasnubil jo boš po katerem izmed svojih staršev, pa ne prej kot v četrtek, ko bo krompir spravljen, govoril bom z njo.

Včasih je sanjal, da bi se mu bodoči zet, ki bo obnovil njegov rod vrgl okoli vratu in bi mu stiskal roke; toda v tem trenutku je bilo njegovo srce razklano od razočaranja. Ne, tega ne bi mogel, mogoče bo prijateljstvo prišlo pozneje. Ponudil je roko človeku, ki je šel okoli postelje in se približal.

— Za sedaj, moj fant, se z Marijo ne sprijeteljуй preveč in dokler se ne vrnem, ne hodi k meni... Ker ti me poznaš, ne bi doživel poroke, ampak s ceste strel iz puške.

Zadržan smeh mu je odgovoril.

— Liré, naredil bi, kakor pravim.

— Čemu mislite na to, gospod Kloké?... Hvala, dolga pot ponoči me čaka; treba je iti.

— Mi oblubiš, da se v Volčjem dolu ne boš ustavljal?

— Oblubim.

Vrata so se zopet zaprla in Gilbert ni več spal. Očital si je, da je premalo pazil na Marijo, da bo radi tega nesrečna, zato so ga orosile solze.

Razmišljal je, kako je bil vedno sam, da nihče na svetu razen stare matere in nekoliko Adele, ki sta bili že obe mrtvi, ni ljubil ubogega zemskega nemirneža in ženjca žita. Misli je: »Čemu bom sedaj živel? Za koga? Za sebe samega? Ni vredno!« Zanj se je svet, odkar so ga tovariši zavrgli, končaval tu.

V isti noči pa se je Liré spuščal po bregu, šel na višino med ribniki, ki so se blesteli v luninem soju in srce mu je bilo polno ponosa, življenja in ljubezni. Stopil je v gozd, da bi hitreje prišel v Volčji dol. Hitel je po bujno zarasli zemlji, smejal se je; gledal je nad gozdovi oblake, ki so šli pod luno in se napolnili s svetlobo. Nato se je popolnoma na samem ustavil, da bi si oddahnil in je dvakrat zaklical: »Živela Marija Kloké! Živelo najlepše dekle daleč na okoli, na vsem svetu!«

Noge je imel bele od prahu in blata, ko je slednjič prišel v naselje. Hišice na robu gozdne ceste in zakrite od gozda so dremale. Približal se je nekemu oknu in zašepetal: »Marija?« Ni hotel, da bi ga kdo zalotil. Obraz mu je poblebel in boječa misel ga je spremenila: »Kje je? Mrtva? Ugrabljena? Marija?« Toda takoj se je vrnila mladost, obraz se je razveselil, oknica se je odprla in razkušana Marijina glava, radi medle svetlobe in noči z napol priprtimi očmi, se mu je ponudila v poljub.

— Marija, iz voške kmetije prihajam!

— Si ga videl?

— Ni si upal reči: ne...

— Oh, kakšna sreča, moj mali Liré! Še napol v spanju ga je smehljaje se vprašala: »Ti je oblubil denar?«

— Nisem mislil na to.

— Neumen si, moj deček, on ga ima.

Pogovarjal se je nekaj časa in ker je oblubil, da se ne bo obotavljal, ni hotel, da bi še dalje kršil svojo obljubo. Zato je znova goreče objel mlado dekle, vzel je bisago, ki jo je prej odložil, z enim skokom je dosegel sredino gozdne ceste in izginil.

Čez nekaj časa je Štefan Liré poročil Marijo Kloké. Ko je oče videl, da je ta lepi človek zaljubljen v njegovo hčerko, ni več branil. Padel je v ravno isto omotico, v katero radi sreče svojih otrok mnogokrat omahnejo matere; verjel je v vse, kar je trdila: hotel je to, kar je ona trdila. Da bi bila bolj srečna kot je bil on, ji je posodil ves svoj denar, ki si ga je prihranil z vednim pritrjevanjem v življenju. Očetove sanje je uresničila hčerka. Vzela je v najem majhno kmetijo, dvanaest hektarov, ki se je imenovala Trn. Bila je blizu gozda in skoro okrog in okrog jo je obdajalo fontenjsko posestvo. Po smrti nekega kmeta je bila prodana na dražbi in pred nedavnim jo je kupil prvi vknjiženi upnik, neki veletrgovec. Najela si je hlapca, da je opravljal težja dela in imela je novo pohištvo, krave, ovce, dvoje kobil, ponarejene dragulje ter pravico, da je gledala z viška svoje prejšnje tovarišice šivilje, ki so se pehale za delom. Res pa je, da je bilo treba mnogo denarja, odkar je prišla na kmetijo, in tu še ni všteto posojilo, ki ga je dal oče. Toda Liré bi prisegel, da bo v petih letih vse poplačal. Zaman je mati Justa, častljiva gospa,

1936 kolektivna pogodba za stavbinsko delavstvo v Ljubljani. To kolektivno pogodbo je podpisalo 50 gradbenih podjetij. Sporazum so sprejela 15. junija 1936 tudi gradbena podjetja v Mariboru, dne 14. junija v Kranju, meseca avgusta pa so sprejela isti sporazum tudi podjetja v Celju in v Radovljici. Ta sporazum velja do 31. decembra 1936; pogajanja za sklenitev prave kolektivne pogodbe so se že vršila v decembru 1936.

Dne 21. julija 1936 je odredila Banska uprava pri cestnih delih Litija-Kandriše, Ljubljana-Radeče, Trbovlje-Zagorje po kratki stavki povišanje mezd.

Opekarna Loče. Dne 10. julija 5 dnevna stavka. Uspeh: priznanje delavskih zaupnikov in 10% zvišanje plač.

Opekarna Pavlin Šraj, Radomlje. Delavstvo ustavilo 28. junija delo. Uspeh: Podjetje je zvišalo urne mezde za 10%, akordantom za 10% in priznalo obratne zaupnike.

Regulacija hudournika Belce. Dne 23. julija se je dosegel sporazum, pri katerem so bile mezde zvišane od 35 do 50 para.

Zabret Ivan, Bobovk. Kolektivna pogodba podpisana. Obratni zaupniki priznani. Apenice in kamnolom TPD v Zagorju. Po dvodnevni stavki podpis kolektivne pogodbe.

Kamnoseške tt. Vodnik, Toman, Kunaver, Bačnik, Ljubljana. Zaposlenih 65 delavcev, stavka trajala 12 dni, ki pa ni uspela.

Cementna tov. TPD, Trbovlje. Dne 14. sept. pogajanja za kolektivno pogodbo. Delavstvo je pridobilo na mezdi 1 Din, na dokladi 1 Din na dan, itd.

Stavbno podjetje Nassimbeni, Celje (regulacija Savinje). Delavstvo stopilo v stavko, ki pa ni uspela.

Stavbinsko delavstvo na Jesenicah stopilo 10. 8. 1936 v stavko, ki pa ni uspela.

Tekstilna industrija

Pred letom 1935 v tekstilni industriji ni bilo v nobenem podjetju kolektivne pogodbe. Danes ima kolektivno pogodbo od 14.200 delavcev 11.000 ali skoro 80%. — Meseca julija 1936 predložil Centralni tarifni odbor tekstilnega delavstva vsem podjetjem Dravske banovine predlog za enotno kolektivno pogodbo s tarifo minimalne mezdne skale za vse kategorije. Dne 14. avg. se je vršila prva mezdna razprava. Dne 22. avg. izbruh stavke v vseh tovarnah v Kranju, Škofji Loki, Št. Vidu in v eni tovarni v Ljubljani. Dne 26. avg. se priključil stavki 1200 delavcev v Trzinu, dne 2. sept. se pridružio stavki podjetja v Mariboru, razen tt. Hutter in Št. Pavel. V stavki je bilo okrog 8500 tekstilnih delavcev. Dne 23. sept. je bila sklenjena kolektivna pogodba, ki je v splošnem dobra, vendar se niso dosegli tisti rezultati, ki bi se lahko, če bi delavstvo bilo disciplinirano.

Kovinska industrija

Stanje kolektivnih pogodb se je 1. 1936 spremenilo, ostalo pa je v celoti nespremenjeno. Kolektivne pogodbe ima v tej stroki približno 5000 delavcev ali 50% vsega staleža. Ostalih 50% odpade predvsem na manjša podjetja.

Tovarna Titan, Kamnik. 16. julija sklenjena brez stavke na novo kolektivna pogodba.

Westen d. d. Celje. Dne 27. avg. nastopilo izprtje 950 delavcev. Stavka zlomljena.

Kranjska industrijska družba, Jesenice. Pogodba v decembru odpovedana s strani podjetja. Pogajanja še trajajo.

Lesna industrija

V letu 1935 in 1936 se je nahajala ta industrija v največji krizi. Šele proti koncu leta 1936 se je pokazalo zboljšanje. V avgustu 1936 je bilo zaposlenih pri predelovanju lesa 3564 delavcev, v gozdno žagarski industriji pa 6012 delavcev. V tej stroki je odstotek kolektivnih pogodb zelo nizek.

Remec & Comp., Duplica. Mezdnogibanje se je pričelo že v avgustu 1935 in se je končalo s sklenitvijo pogodbe šele 28. februarja 1936.

Mizarsko podjetje v Ljubljani, skupno 86 obrti. Dne 19. sept. se je sklenila kolektivna pogodba.

Mizarska podjetja Št. Vid, 46 podjetij. Kolektivna pogodba sklenjena brez stavke. Uspeh: določitev minimalnih plač.

Ivan Vrečar, mizarstvo, Domžale. Sklenitev kolektivne pogodbe. Zboljšanje plač za 25%.

V preteklem letu se je industrijsko delavstvo skoraj v celoti priborilo kolektivne pogodbe s katerimi so urejene delavne razmere. To je samo bežni pogled mezdnih gibanj. Ti podatki so navedeni po poročilu Delavske zbornice v Ljubljani. Mnogo gibanj je bilo v preteklem letu, ki pa niso nikjer registrirani in ki jih niso vodile strokovne organizacije temveč delavci sami. V takih slučajih pa so se stavke in izprtja vedno končale v škodo delavstva.

Fašistični zmaj.

Odkar je zmagala fašistična Italija s pomočjo najmodernejšega orožja tehnično — posebno v vojaškem oziru — zaostalo Abesinijo in se izločila iz Zveze narodov, je postala zelo napihnjena. V tem oziru ji je enak partner le še narodno-socialistična Nemčija s Hitlerjem.

V svoji nedavni izjavi je rekel Mussolini: »Politična os Rim—Berlin mora biti izhodna točka za ureditve Evrope. Ne verujem v zedinjene evropske države. Ta načrt je navadna utopija. Demokracija je dovršila svojo misijo na svetu za vedno ali ne za vedno, ona je izvor korupcije. V sebi nosi bacil, ki je koristil boljševizmu. Demokratski ustroj države je podoben pesku, med tem ko je naš ideal v politiki trdna skala.«

Temu napadu, ki prihaja iz ust fašista Mussolinija, se ne čudimo, ko vemo, da je bil Mussolini nekoč marksist, katerega ideal je bila diktatura proletariata, pa se je pozneje dokopal do lastne politične ideologije, ki hoče zopet diktaturo. Če se danes Mussolini roga demokraciji, se ji deloma upravičeno. Saj so bili navsezadnje sami demokratje iz raznih strank krivi zmage fašizma, ker niso znali braniti demokracije s praviimi sredstvi. Nasilne-

Zahtevajte povsod „Delavsko fronto“!

ga fašizma se ubraniš s silo kot komunizma. Tega se Italija in Nemčija v demokraciji nista zavedali. Ne zavedajo se tega nekatere države niti danes in dopuščajo zato, da se v njih nemoteno širi fašistična kuga, ki hoče spraviti demokracijo na smrtno posteljo.

Vsi trezni ljudje vedo, da fašistične države ne vodijo boja proti boljševizmu in komunizmu, ampak da se bore za fašizem. Kdor je o tem še dvomil doslej, mora verjeti — Mussoliniju. Zato bomo pa vodili slab boj proti komunizmu, če bomo šli proti njemu v zvezi s fašisti. Fašizem je sam leglo komunizma, ko zatira v ljudstvu vsako misel o svobodi, neodvisnem organiziranju, o spontanem boju za pravice delovnih ljudi. Fašistični poseg v gospodarstvo še daleč ne odtehta ugodnosti, ki si jih izsilijo ljudske množice v demokraciji. Med tem ko vidimo, da v fašističnih državah pada ljudska blaginja, da rastejo davki in izdatki za oboroževanje, da se neti od zgoraj navzdol mržnja proti drugim državam, so demokracije države teren, na katerem raste ljudsko blagostanje, duhovni in telesni napredek. Nihče nikomur ne krati verske, politične in združevalne svobode, vsak lahko zastopa svoje mnenje, skrbi se za ljudski blagor, komunizmu se izpodnašajo tla v vsakem oziru. Med socialno dobro stoječim ljudstvom se komunizem ne more usidrati.

Fašistični mogotci trdijo, da stoji za njimi ves narod. Prepričani so o tem le sami in nihče drug. Nasprotno pa pogledjmo Ameriko, kjer lahko Roosevelt brez hinavščine in pretiravanja trdi, da je za njim skoro ves narod, ker se je ta izjavil zanj v svobodnem glasovanju.

Hvala Bogu, še imamo granitne stebre demokracije: Ameriko, Anglijo, Francijo. Demokracija še ni v zatonu, dokler vodijo njihovo politiko demokratje Edoevega kova, ki pogumno odgovarja fašističnemu glasu iz Italije: »Anglija ne bo nikdar pristala na to, da bi bila Evropa postavljena pred izbiro med desničarsko ali levičarsko diktaturo. Anglija ne bo dopustila, da bi demokratske države postale žarišče komunizma in njegove propagande.« — Krščanski delavci se hočejo kot prepričani pristaši demokracije zanj boriti zoper komunizem in fašizem, ker se zavedajo, da imamo le v njej možnost udejstvovanja in svobodne brambe svojih pravic ...

Še to in ono.

Izvoz boksita iz Jugoslavije se je v preteklem letu povečal za 100.000 ton, kar se je poznalo pri zaposlitvi v boksitnih rudnikih.

Število Batinih trgovin v Jugoslaviji je naraslo v letu 1936 za 105 in znaša sedaj 515. Naraslo je tudi število prodanih čevljev za 400.000 parov in znaša 4.700.000 parov.

V svinčenem rudniku v Litiji nameravajo začeti znova s kopanjem. Neka inozemska družba se pogaja z njegovim lastnikom Avgustom Praprotnikom.

Za nad 150 milijonov dinarjev smo v l. 1936 pokadili Slovenci. Ljubljana sama nad 33 milijonov dinarjev.

V decembru preteklega leta se je dvignilo število zavarovancev v primeri z letom 1935: moških za 6394, žensk za 1792. — Vseh zavarovancev je bilo v Sloveniji 87.081.

Rudarska proizvodnja v letu 1936 se je zvišala za okrog 25 odstotkov, prodaja po vrednosti rudarskih proizvodov pa za celih 30 odstotkov. Delavske mezde pa so le neznatno narasle. Na novo je začelo obratovati več rudnikov magnezita, boksita, antimonita in celo dva zlata rudnika (Neresnica in Trosnyk Mines).

Obvezen vojaški pouk je uvedla Turčija v vse srednje šole.

Sladkor je najcenejši v Švici, kjer velja 1 kg 4.85 Din. Na Poljskem enako kakor v Jugoslaviji: 14 Din. Na Madžarskem pa celih 17.60 Din, še več v Italiji, namreč 25 Din. Trošarina za 1 kg znaša pri nas 6.70 Din. Poraba sladkorja pa je največja na Danskem: 54.2 kg na prebivalca, pri nas najmanj: 5.5 kg.

Smučarski sport je sedaj v polnem razmahu. Minulo nedeljo je bila več smučarskih tekem. Na Pohorju so bile pri Ribniški koči tekme v slalomu, ki jih je priredila zimskosportna podzveza; v Celju so bile skakalne tekme in celo v Mariboru v Studencih so imeli smučarske tekme v teku na daljavo. Tudi v Ljubljani so imeli tekme, ki jih je priredil smučarski klub Ljubljana. Pri vseh tekmah so bili doseženi zelo lepi rezultati. Razveseljivo je zlasti, da je nastopila to pot po večini mlada smučarska garda, ki se je zelo dobro odrezala. Veliko zanimanje vlada sedaj za slovensko smučarsko prvenstvo, ki se vrši v Banskii Bistrici v Čehoslovaškem. Letos sodelujejo samo naši in češki tekmovalci, ker so Poljaki odpovedali. Konkurenca pa je kljub temu ogromna, ker je prijavljenih v teku na 18 km 160 tekmovalcev, na 50 km 67, v norveški kombinaciji 72, v alpski kombinaciji 120, v skokih pa 90 tekmovalcev. V štafetnih tekmah sodeluje 27 moštev. V nedeljo so nastopili tekmovalci v štafetnih tekmah. Zmagala je čehoslovaška vrsta z malenkostno razliko časa pred jugoslovansko. Najboljši čas dneva je dosegel Jugoslovčan Zemva s časom 32:48. — V Garmisch-Partenkirchenu se je zaključil v nedeljo mednarodni zimskosportni teden. V klasični kombinaciji so zavzeli Norvežani prvo mesto pred Nemci, zelo zanimiv pa je bil dvoboj v smučarskih skokih na veliki skakalnici. Avstrijec Bradl, ki je lani postavil v Planici svetovni rekord s skokom nad 100 m, se je kosal s slovitim Norvežanom Birgerjem Rudom. Zmagal je končno Norvežan, ki je skočil 82 m ter je pokazal neprekosljiv stil. — V Davosu v Švici so se vršile tekme za evropsko prvenstvo v histrotnem drsanju. Vse zmage so odnesli seveda Norvežani.

V nogometu je nastopil čas počitka. Le v Ljubljani so imeli tekmo in sicer je nastopila Slavija iz Varaždina proti slovenskemu ligine mu moštvo SK Ljubljane. Varaždinci so se izredno postavili ter so svojega nasprotnika kar pregazili z visokim rezultatom 7:2. — V Düsseldorfu v Nemčiji je bila meddržavna tekma med Nemčijo in Holandsko, ki se je končala neodločeno 2:2.

Mali oglasi. Vsaka beseda samo 50 par. Male oglase je treba poslati vsaj do četrta jutraj in jih je treba plačati naprej.

ki je govorila vedno odkrito pravilo svojemu so-sedu, da naj pazi, kaj podpisuje: »Ne zamerite, Gilbert, da se vmešavam v vaše zadeve, toda nikakor ni prav, da daste otrokom vse. Otroci vzamejo, kar jim kdo da, kakor če bi bila to dolžnost. Obljubljajo, da bodo hvaležni, toda to je zrno, ki malokdaj požene.« Odgovoril je: »Mati Justa, delal sem za svojo ženo, a je umrla. Delal sem za tovariše, a so me zapustili. Sedaj pa poskušam, da bi se razumel s hčerko in zetom; pustite me, da delam, kar hočem.«

Od tega časa je preteklo sedem let in okoli Gilberta se je mnogo spremenilo.

V Nievru in skoro v vseh bregovih in predelih pokrajine so začeli v velikih množinah gojiti govedo. Beli voli, bele krave, vprežni konji s črno dlako so se v dvakrat številnejših tropah podili po pašnikih. Pašniki so se radi tega množili in trava ni rasla več le v dolinah, ampak je prerasčala tudi pobočja gričev. Izpodirivala je pšenico in rž, zajedala se je celo v polja, ki so bila vedno odločena za konopljo. Lepi vižiški griček, ki ni bil na vrhu nikdar obdelan vsako leto, je bil sedaj na vrhu zelen, kot smaragd; nad polovico zemlje, ki leži na vzpetostih, je nosilo isto zelenost, ki se je vedno dvigala. Niverueško gorovje je bilo podobno parku. Na manj obdelanem polju je vladala večja tišina. Neka prostorna in pomirljiva stvar se je s senco gozdov, ki so obkrožali pašnike, vračala semkaj. Na semnjih pa se je zbralo že nad dva tisoč glav živine. Prihajali so trgovci iz vse Francije in iz tujine. Kmetje so bogateli. Toda delavci so se pritoževali, ker je bilo manj oranja in manj žetve. Stroji so tudi njim odtrgali na stotine delavnih dni.

Že dolgo niso več mlatili z valjarjem in cepci se pod streho niso več zganili, razen kadar je po podstrešju zatulil veter. Sedaj so opravljali sejalni stroji, kosilni stroji, sušilni stroj in stroj za žetev delo, ki so ga prej z muko opravljali ljudje.

Celo grad ni dajal več tako gotovega zaslužka kot nekdanj. Po letih naporov, neuspehov, začaranja, zakonitih stavk in nezakonitih nasilnostih so drvarji dosegli znatno zvišanje plač. Dnevno delo je bilo dobro plačano. Toda vpisali so se v sindikat ljudje od vseh strani, ki niso bili obrtniki ter so zahtevali pravico do dela. Niso jih vpraševali: »Kdo vas je pripeljal?« Upravičeno so lahko mislili, da glad. Niso jim rekli: »Ste vajeni dela s sekiro in žago?« Pustili so jih vstopati. Prenapolnili so poseke. Spoznali pa so, da je to nespametno. Število delavcev se je manjšalo, toda zaslužek posameznika in letni dobiček se nista dvignila, kakor so upali fontenejski drvarji.

Gilberta je ta negotovost, kaj bo jutri, mučila. Bilo mu je dvainpetdeset let. Radi navajenosti do dela, radi poljskega zraka in radi skromnega življenja je bil pri trdnem zdravju. Z isto silo in z isto gotovostjo je sekal kot nekdanj. Prekopaval je kakor mlad. Imel je še vedno isti prožni korak, kot ga imajo popolnoma zdravi ljudje, katerih mišice se krčijo in raztezajo brez najmanjše počasnosti. Bilo je treba pogledati zelo od blizu, da bi opazil nekaj belih dlak v tem lisičjem kožuhi, ki ga je nosil na bradi. Kadar se je v nedeljo, ko je izpil kozarec vina, vračal po poti, ki pelje iz trga v Volčji dol, se je marsikateri njegov tovariš in marsikatero fontenejsko dekle zmotilo in se vprašalo: »Kdo je vendar ta mladi fant, ki se vrača tako zgodaj?« Če se je smehljaj, so postale njegove oči vedre kot oči otroka, ki raste v veselju.

Toda smejal se je redkokdaj in to radi brezdelja, radi tovarišev, ki so ga zapuščali, dasi so ga cenili in radi Marije, ki je na kmetiji slabo gospodarila. Liréjeve obljube niso bile drugega kot bahavost. Delal je brez veselja in mnogo potrošil, dasi je bil zakon brez otrok. Tovariši so pri njem vedno našli pripravljeno mizo. Daleč ni bilo od ceste in mnogokrat so prišli. Ustavljali so se pri njem, da so se nekoliko smejali in pili. In vino, ki ga je gospodar naročil iz juga, ni imelo nikdar časa, da bi se staralo. »Treba je, da mladost mine,« so pravili. »Je že minilo,« je odgovarjal Gilbert. Večkrat je slišal pripovedovati, da se dolgovi večajo, ne le pri tržkih trgovcih, katerim nista več plačevala, ampak pri notarju, kjer bi morala plačati vsaj troje zakupnin pri raznih posojevalcih. Marija je te dolgove dolgo časa tajila. Začela pa jih je priznavati, ko je skoraj vsak teden prihajala prosit očeta. Dajal je, ne da bi si upal kaj najmanjšega očitati hčerki, ki je vzklopela za najmanjšo besedo. Naslednjega dne pa je šla na semenj, na skupno zabavo, na svatbo lepo oblečena ter je puščala hišo pod hlapčevim ali pastirjevim varstvom.

Večkrat se je Gilbert sam ponudil, da bo namesto Marije opravil živino in pazil na posestvo. Toda ni jima bilo prav, da bi videl od preblizu nered, ki je bil na kmetiji; zato ni šel več tja, razen kadar so ga povabili. Toda vabili so ga redko.

To je oviralo Gilberta Klokéja, da ni mogel spati ta marčev večer, ko je Mihael Meksimé razmišljal naslonjen na okno. Drvar je mislil na stare stvari. Rekel si je tudi, da bo sedaj, ko je dobil dvajset frankov za jutrišnje delo, da bo šel navsezgodaj in dal polovico Mariji, da bo zadovoljna. Ali bo? Kdo ve?

(Dalje sledi.)